

ቍልተደመና ፌዴራል

(ՀԱՅԻՆ ՔՈՆՔՄԱՆ ԱՊՀԵԴԻ ԻԳՐԱ ՔՓՀՈ ԴԴԴ)
(2.11.01)

**መናጠ. ይህንት፡የሰደ ገዢ አካልምና አበያታዊ ይመከራለ. እንደ
ም ለሰነድም ፍቃው!**

Ոհար ԶՀՀ ՀԱՍ Քհար ՔՂՆԻ-Ը ԲԸՆԴ-Ն Քհար ՊԵՒԱՆ ՈՒԶԿԱՆ ՈՒՃԵՖ
Փ-ՈՒ ԱՄՈՒԴ-Ն «ՔԴԱՔՔՁԴՔՎ» ՈՊ ՈՊԴ ՀԵՇ-Ն Ո.ՄՒ ՀՈՒՄ-Ն ԶՀՈ ՀԵՊ ՈՊԴ
ՀԵՇ-Ն «ՔՁՄՆԴ ՔՆԴ ՈՒՃԵՖ-Ն ՈՒԾ» ՈՄԶՈԱ ՈՐ ՔՄՈՓ ՊՄԱԼԻՅ ՈՒԺԱՐ ՀՓ
Գ ՔԿ.ՔԵՆՆ ԲԸՆԴ-Ն ՀԿՎԱՓԱ: ԽՆԱՍ Փ-ՈՒ ՔՎՅՆԹ ՄԵՂՈՒ ՀՈՈՒ: ՅՍ Հ
Ք.ՈՒ Ճ.Ո. Կ.Ո. Կ.Ո. «ԽՈՒՀԵՒԾԱ ՀԵՈՒՄՑՆ ՏԵՊԱՐՄ» Ւ-ՈՐ ՆԿ Փ-ԾՔԴ ՔԴ
ՊՀԱՓ ՆԿ Ո.Բ. ՅՈԱՏ ՔՈՒ ՆԳՆ: ՅՈԱՏ ՏԵՑՅՈՒՅԽՆ: ՅՈԱՏ ՔՆՊԸ ՔԻ
Ե.Ժ.Ա.Գ ՔՎ.Բ. ՊՄՆԿ ԴԵՊ ՔՈՒ ՔՈՒ ՀԵՊՈՒՔՆ: ՅՆՈ ՄԵՂՈՒՎ Ւ-ՈՒԵ ՓԻՒ ՈՒՊԶԱ
ՈՄԶՄՐԴ Դ.Յ ՅՈՆՈՒ ՍԿԱՐԴ ՖՊԸ ՅՊՈՈՓԱ ՀԵՋ ՀԵՃ.Ժ.Վ.Բ.:

መናጋድ አየሰሩ የሚሸፍ ድህንት አስተሳ ይረዳ ደግሞ ህዝብች የዚድ በግብታዊነት
ም በሆነ ሌላውጥ ይገባለ፡፡ ይታገበለ፡፡ ይህንን በሰት የወሰደው የህዝብች ተቋውጥና ተ-
ግል አሉምኑ አቀራረብ አገር በቀል ተባጋዥች አንዳት አርጉዥ ይቋቋሙታል፡፡ ሁሉት
መንገዶች በቻ ነው ይለት፡፡ አንዳቶው መንገዶች አገርች አንዳ አገር ህዝብች አንዳ ለጠቅ
ቃ ፍጤር ተውቀው፡፡ ይሞከራለ በንገበበት፡ ለጠቅ መብቶች በተረጋገጧበት፤ የህግ የበት
ይነት በተከበረበት አካባቢ አራጣቸው የልማት አቅጣይቸውን፤ አራጣቸው በመለላቸው የል
ማት ፍጥነታቸውንና ቁደም ተከተላቸውን የሚቀይበበት ለርእቱ አንዳ የቋቀሙ ለቀቅ ማ
ድረግ ነው፡፡ ሁሉትና በተለያየ ለማቸና መጠረያዎች በሚከበቱ ያገኘ ለአቶች አማካኝነት
የገዢችን ለአሳዋነት ይኖርና አነዱህን መብቶች ከህዝቡ ንተቆ እናች ለርእቱ ማንጠና በህ
ዝብች ይም፡፡ አንቀጽ መከራይ በማርር ለአሳዋነትና ሁልጊና መቋጂር ለይ ለቀና ለድ የህን
ውን የነጂ ገበያ ተበያ ለርእቱ መንገዶች ነው፡፡ በሁሉቸ መሆኑ ለዚ መንገድ ይለም፡-

ለለውን ሁሉ ተተኋኝ የዘመን አጠቃላይ ተበደ ይሞከራል. ሆኖ መንግስት መሰረት እና መልካት ይህንን ስነድ ጥሩ ከመውጥቱ ከእተምኑያዊ ህዝብ ተሽርቷል፡፡ ይምለሁበት አገር ተ «የዚህ የዚህ» በለው አጥቃለሁ፡፡ እንደሆነ ይሞከራል፡፡

ትንሽ ከዚህውር በለው ለማንኛገር የጥኑና የሂሳቸቻ ያጥኑና ከተረከ አንቀጽ የ1936 እ.ም. የሰጠለን፤ የ1987 እ.ም. የጥኑና መንግስቱ ልብልማርያም ሆነ መንግስቱ በዘመድች አለም ደግሞ በዘመድ በስተላኞች የሆነ መንግስቱ ተወስ የዳኑት የቻይና፤ የሰጠን ከርድ፤ የበታችም ወዘተ ሆነ መንግስቱ ይቻ ከተና አደጋና ስለም በለው አጋጣሚውታል፤

የኢት የሆኑ አሳማ ይህንን ሁን መንግሰት ለመተንተኝ ለላልሸነ በጥም ባዕራፍ ስለ
በስተላርድ የሀገሙንግሰት ተዋሮ ላይ የተገኘበት መሆኑን ለማሳየት አንድ መሰረታዊ ይዘቱን
በታ ሌጻችበት፡ የስተላርድ የሀገሙንግሰት ተዋሮ በላልጣን ከፍፍል ወይም «ነጂጂሽን እና
ጥወር» መርሆ አያምናም፡ ከዚህ ይልቀ የመንግሰት ሲፈጥን አይከናልልም የሚለውን መር
ሆ በመከተል የሁሉም ነገር ቅዱ አደርጉ የሚንገው «የእተኞች ሲተት ፖርወር» ወይም «የ
መንግሰት ሲፈጥን አንድ ወጥነት» የሚለውን መርሆ ነው፡ ለዚህም ደሞክራሲያዊ ሁን መ
ንግሰት በተተከለበት በማንም አገርና በየትም በታ የለለ በስተላርድ ሁን መንግሰት ወ-
ስተ ገን ቅዱ የሁሉ አንቀጽ አለው፡ ይህውም ከስተላን የ1936 እ.ም. ሁን መንግሰት አስ
ከመጨረሻው የየበየት ሁገሙንግሰት አንቀጽ 108፡ በከላለ መንግሰቱ ሁን መንግሰት አንቀ
ጽ 62 በአሁኔታ ሁን መንግሰት አንቀጽ 50 የስራው «የመንግሰት ሲፈጥን ከፍተኛ አካል
» የሚባል አካል መኖሩ ነው፡ ከፍ በለ አንዳተጠቀበው አንዳህ አይነቱ «ከፍተኛ የመ
ንግሰት ሲፈጥን አካል» የሚባል ወጪች ነገር ይህንን ሁን መንግሰቶችንን «ደሞክራሲያዊ»
በለው ባጥከትና አገርች በአንድተቻውም የለም፡ በአጭሪክና ይህ ከፍተኛ የመንግሰት አ
ካል ተገኘ ነገር ማነው? ተፈፀይነቱ? ከንግረቡ? ከፍተኛው ፍርድ በት? ማንኛቻውም አይ
ደለም፡

በማንኛቸውም ስታለናዊ ሆኖ መንግስት ይህ «የመንግስት ስልጣን ከፍተኛ አካል» ተያዋ ነገር ጥርጋሚነቱ ነው:: በዚያወንት ሁብረት «ስ-ጥራም ስብጥት» ይ በደርግ አመን በሂሳቃዊ ስንጻ በኢትዮጵያ ሲሆን የተወከሮች ምክር ቤት:: በቴወራ መልካት ከታም ሁ-ለም የመንግስት ሲሆን በዚህ ከፍተኛ ተያዋ አካል ቅጥጥር ሲሆን ነው:: ሲሆን አሰራርናውን ይመርጣል ይባልታ:: የፍርድ ንርፍን ይቆጣጠል ይባልታ:: የህን መንግስት ቅጥጥር በስራ ሲሆን ነው ይባልታ:: የስልጣን ከፍተኛ በቴወራ ይረዳ እንዲሁ የለም:: በሀገሪቱ የተመረጋለ እስከሁነ ይረዳ ይህንን ሁ-ለም ስልጣን ቅልጂ በይዘን የለም:: የዚህ ምን አሰጣጥ ይባል ይህናል:: ይህ ጥን የመንግስት ሲሆን አንድ ወጥነት የተባለውን ጥና ሌላ መሰረታዊ ገጽ መሳተት ነው::

የሰላምን ከፍፍል መርሆ መስረቱ ሰልጣንን ያግድምኩ መከተል ስ.ሆን የመንግስት ሰልጣን አንድ ወጥነት መርሆ ይግባኝ ሰልጣንን «በኢትዮጵያ ውስጥ» «በርካካል ዓይነቶች» የሚጠረከበት አደጋኩ ሂደት ነው፡፡ በዘመን አሰራር መስረቱ ይህ «የመንግስት ሰልጣን ከፍተኛ አካል» የተባለው ነገር ሌሎ ሌሎ ከፍተኛ አለበት፡፡ በምርጫ ስም ይህ አካል ሰልጣን ባለሙያ ሰልጣን ከተባለበት ህዝብ ይረከባል፡፡ በምርጫ አሽናፊነት ስም ምርጫውን አሽኑዋሁት ብሔ አንድ ፖርቲ ሰልጣንን ከዘመን አካል (ከፖርት የሚከተሉት) ይረከባል፡፡ በደምኩለስ ያዊ መከተልዎች ሰም የዘመን ፖርቲ ማከተልዎች ከሚች ሰልጣንን ከፖርቱ ይረከባል፡፡ በደምኩለስ ያንበና የአሰራር ቁጥርና ሰም ሂሳት በርሃ የተባለው የጥቃት ገለጠቅ ሰነዶች ሰልጣን ሰልጣንን ከሚከተልዎች ከሚችው ይረከባል፡፡ ይህ ደንብ ኮር ኮር መጨረሻው ሁሉንም ሰልጣን ባለቤት ለጥቃቶች በለም አንድ ገለጠቅ ሰነዶች ሰልጣን ከፍተኛ የመንግስት ሰልጣን አካል የሚባለው ነገር ምንም እያወለ አካል ለይሆን አንድ ገለጠቅ ቀቻ ስ.ሆን የሚችልበት ሁኔታ ይፈጥራል፡፡ ተለንተ አሰጣጥለሁ፤ ከነፃ መንግስት፤ ንብ ደንብ አቶ መለስ፡-

አበባ ቴንን በኢትዮ አናጠቃልዎን ፕሮ በወያዥ የተተከለ ያለው የበደ ገበያ
አቶም ለሁዝር ተን አየተባበሉኝ አየዘኝ ከሚሸድ ድህንት ማማትና መረጃት ለሳ ሚኒስቴር እ
ይሰጣቸለትም፡ ድህንትና መማትና አዋጅዎች በለው አነስተኛ ነው ይግሞ የክቡርታዊ ደምኩ
ራስ ስያፍ ባንገቱ ስያ አለበት፡ ለዘመኑ ለመናገድ ድህንት፡ በለድ ገበያ አቶምናና ባብ
የተዋሪ ደምኩራቢ መተገዢ አንድ ሚኒስቴር ላይነት ለለማይቻያን «መናገድ ድህንት፡
በድ ገበያ አቶምናና አካላቃታዊ ደምኩራቢ አንድም ለለተም ፍቃው» ለማለት የተገደጋኝ
ው፡ ይህንን ከተረዳን ሁሉት መደምደሚያዎች ስያ አንድርጋለን፡

አንደኛው መድምድማያ የውጭ ልይለትን ሆኖታ ይመለከታል፡፡ ባእዳን ሂያለን የው
የኝን መንግሰት «ስተረከቻል አይሰጥምንትን ተቀባዩ፡ ይርሱትን ተረይበታዬ አድር
ገ፡ ለእንበለትምንት የሚያመች ህጻት አውጭ፡ የካተታ ገበያን የውጭ ምንዘራሁን ከ
ቀጥጥር እና አውጭቸው፡ የውስጥ ገበያን ለቅጥ ስቀጥ ያገኘዎች ቅጥጥር ክልት፡ በ
አቶኑ ለነፃ ገበያ ለለየለት የገበያ አ.ከፍጥ ሁጻቱን አመታች አለበለዚያ በፊርማ
አርዳታው አይኖርም» እያለ አቶኑ ለጠመዝክሩ አስተያየት ከምሳ ነደል የፈለጊትን ሁሉ
ቢሮች አይተኞቸዋል፡ ነገር ጥን በዘመና ድናትና ቅጂ የተፈለስ እናነትን አከበር
፡ በዘመና በግብር ነትን በጠራራ ዝግበ አትረጋኝ፡ ወዘተ ባዕሩ የግለጠብ መብቶች መ^ለ
ለ በመለ የሚከበሩበት፡ ደሞክራሲ መለ በመለ የበፈነበት፡ የህግ የቦላይነት የሚረጋገጥ
በት ለጠራል ደሞክራሲ ሲሄት አራማድ አለበለዚያ በፊርማ አርዳታው አታገኘም» በለ
ው በ.የሰራራሩና በዘመና ከውያ ተከርሏው አርዳታው በፊር ለተከለከለ አሳያንም፡ ነገር ጥ
ን በዘመና ለቅጥ ለደሞክራቶች የምት ስረት የሆነውን የደሞክራሲ ጥቂ ለሉለ በየዘ
ለቀቅ በ.ይዘዴት መገረም የሰነድም፡ ለምን? መከንያቱ አውጭ ነው፡፡ እናን በመተካል ላይ
ገለው ግራኩ የኢትዮጵያ ሲሄት አገልግሎት ተብዯው ደሞክራሲያዊ የጋልጋዕስ ሲሄት ምን
ም እንቀፅትነት የሰውም፡ እንዲያውጥ በፖስተካው መለከ «በጠንካል» ተብዯ መንግሰት
አማካኝነት «የተረጋጋ» ተብዯ ሲሄት ከለለ በኢትዮጵያው መለከ አየተተከለ በመሆድ ላይ
ገለው ደደና ግራኩ ሲሄት ከፍተኛ ተቋውም ለ.የጋጥሙው እንደማችል የውቃል፡፡ ከዘመና
ሂሳ ከተነሳን በግብር ድሞክራሲን ለማስፈን ከፈለጊን በማንም በማንም ላይ ሂይሁን በለ
ሳቻና በሀገባትን ተግልና መስቀልትን ላይ በቃቃ መተማሙን እንደማችልአማ ግልጽ ይ^ሆ
ማናናል፡

ሁለተኛው ደምድማ አናገኙ ልማትን የኢትዮጵያን ደሞክራቶች የሚመለከት ጉዳይ
ነው፡፡ ልቀ በሆነ እና ገበያ፡ በተዘረዘሩበኝ የሀገባትንንም ከጠሌይ ከ.ናን ከመን ይህንት በ^ለ
ሚያሳይበኝ የሚገልችንን ለኢትዮጵያትና ሁልዕና በማልታትን መልከ እንደሁ አስተካላለ ይረስ
እናኩ የኢትዮጵያ ደሞክራሲ የጋልጋዕስ ሲሄት አውቃውር የጋልጋዕስ መረዳት ላይ በግቻናም
ይለት ደማም በለንደሆህ አይነቱ ለጠራልና ይረስ ሁዝብ የኢትዮጵያ መረዳት ላይ ሁ-ገኝናም
የምንመጥው የተሟላና የግለጠብ መብቶች ያለበንዳች መሽረፈና፡ ደሞክራሲያዊ መብቶች
የለበንዳች ወለም አለም፡ የህግ የቦላይነት ያገኘዎች ገዢ የሚረጋገጥበት የጋልጋዕስ ሲሄት
ለመንግባት አለችሁ እንደማሆኑ ከውሃና መተካለበ ይቻላ ማለት ነው፡፡

ይህ ማለት ጥን ለእንደሆህ አይነቱ ደሞክራሲ መታገል አይሰራልማም ማለት አይደለ
ም፡፡ በፍቅርም፡ ከሆ ከመቻውም ገዢ ይጠል ይህ ይጠል የተሟላ ደሞክራሲ ለህንም ነው፡፡ ይረስ
ም ይህንት ለግብር ሁልዕና ሁልዕና እንደ ሁይውት አስተናገለ አስፈላጊ ነገር ነው፡፡ ይረስ
የተሟላና እንደ በዘመና እንደ ወዳድች ከተሟላ ደሞክራሲ የሚፈሩት ነገር የለች
ውም፡፡ ይህ አይነቱ ደሞክራሲ ሲሄት ለማስፈን የተረጋጋ ሁጻቱን ለመፍጠር ከፈለጊን
ጥን በሀገባትንንም ሁልዕና እንደሆናውም የሀገባት የኢትዮጵያን ከመንግባት እንደማሆኑ
የተሟላና እንደሆናውም የሀገባት የኢትዮጵያን ከፈለጊት እንደማሆኑ ለማስፈን ለማስፈን
የተሟላና የተሟላ ደሞክራሲያዊ ሲሄት አይሁንም፡፡ የፈለጊውን መጠሪ በንሰጣው
«የኢትዮጵያ ደሞክራሲ» ተብዯው ነገር ይቶ ነገር ሲሄት አንደማሆኑ ከውሃና መተካለ
ና የኢትዮጵያንም ሁዝብ ማስጠንቀቂ አለችሁ አይደለም፡